६ जिल्हा उद्योग मित्राची घटना

महाराष्ट्र शासन
उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग,
शासन निर्णय क्र. युडीएम-१०८४/[६५३९]/उद्योग-१४,
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२ दिनांक ३० मे १९८४.

प्रस्तावना :- राज्यात उद्योग धंद्याचे विकेंद्रीकरण व उद्योगधंद्याची संतुलीत वाढ हा राज्य शासनाच्या औद्योगिक धोरणाचा मुख्य गाभा आहे. सदर हेतू साध्य करण्याकरिता महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळ, सिकॉम, महाराष्ट्र राज्य वित्तिय महामंडळ महाराष्ट्र लघु उद्योग विकास महामंडळ व विभागीय महामंडळ यासारख्या विकास संस्था स्थापन करण्यात आलेल्या आहेत. जिल्हा पातळीवर औद्योगिक विकासाचा महत्वाचा दुवा म्हणून कार्य करण्याकरिता जिल्हा उद्योग केंद्राची १९७८ साली स्थापना करण्यात आली. उत्सुक उद्योजकांना जमीन, पाणी, वीज, आर्थिक सहाय्य व इतर संविधानिक परवाने मिळविण्याकरिता मदत करून लघु उद्योग घटकांचा समपातळीवर विकास करण्याची संपूर्ण जबाबदारी जिल्हा उद्योग केंद्र घेतील अशी अपेक्षा होती. परंतु जिल्हा उद्योग केंद्राच्या गेल्या ५ वर्षांच्या कार्याच्या अनुभवावरून असे दिसते की जिल्हयातील इतर संबंधित अधिकाऱ्यांचा पाठिंबा मिळून जिल्हा उद्योग केंद्राचे कार्यास बळकटी आणणे जरूर आहे. उद्योग मित्र समितीची स्थापना करून औद्योगिक विकासाच्या राज्य पातळीवर संबंधित असलेल्या निरनिराळ्या संस्थांचा समन्वय साधण्यात आला आहे. त्याच धर्तीवर जिल्हा पातळीवर जिल्हा उद्योग मित्राची स्थापना करून विहित कालावधीत जिल्हयातील लघु औद्योगिक घटकांना मदत करून विकास साधणे जिल्हा उद्योग केंद्रांना शक्य होईल.

निर्णय :- शासन प्रत्येक जिल्हयात जिल्हा उद्योग मित्र [झुम] स्थापन करीत आहे. त्याची रचना खालीलप्रमाणे आहे :-

१]	जिल्हाधिकारी व उप उद्योग आयुक्त	अध्यक्ष
२]	मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हापरिषद व अध्यक्ष, जिल्हा ग्रामीण विकास संस्था	उपाध्यक्ष
३]	महाराष्ट्र राज्य वीज मंडळाचे जिल्हा समन्वयक	सदस्य
४]	लीड बँकेचे अधिकारी	-"-
५]	सहाय्यक संचालक, नगररचना	-"-
६]	सहाय्यक कामगार आयुक्त	-"-
७]	विभागीय महामंडळाचे अधिकारी	-"-
८]	महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळाचे अधिकारी	-"-
९]	महाराष्ट्र राज्य वित्तीय महामंडळाचे अधिकारी	-"-
१०]	महाराष्ट्र लघु उद्योग विकास महामंडळाचे अधिकारी	-"-
११]	सिकॉमचे अधिकारी	-"-
१२]	महात्मा फुले महामंडळाचे अधिकारी	-"-

शाममु•रोटा/उ•उ•व का•वि•/एप-२५७[१४००-७-८४]

Page No. 2/3

९३

१३] महाव्यवस्थापक जिल्हा उद्योग केंद्र — सदस्य सचिव

जिल्हा पातळीवरील इतर संबंधित अधिकाऱ्यांना जर त्यांच्या प्रश्नाबाबत चर्चा होणार असेल तर त्यांना विशेष आमंत्रित म्हणून अध्यक्ष बोलावतील.

२. जिल्हा उद्योग मित्राचे [समिते] मुख्य कार्य खालीलप्रमाणे राहील :-

[अ] निरनिराळ्या मंजूरी व परवानगी मिळण्याकरिता कालावधी विहित करणे. उदा :-

[१] बिगर शेतीची परवानगी.
[२] तात्पुरत्या लघु उद्योगांची नोंदणी
[३] महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळाच्या औद्योगिक क्षेत्रातील जमीन वितरीत करणे.
[४] वीज मंजूर करणे.
[५] स्थानिक/महानगरपालिका/नगररचना प्राधिकरण यांची नाहरकत प्रमाणपत्रे.
[६] आर्थिक सहाय्य मंजूर करणे.
[७] प्रोत्साहन योजनेखाली असलेल्या [illegible]
[८] कारखाने/बाष्पके अधिनियम याखाली नोंदणी

[ब] विहित कालावधीत मंजूर न झालेल्या प्रकरणी चर्चा करणे व मंजूर करण्याकरिता पाठपुरावा करणे किंवा प्रश्न सोडवून मार्ग काढणे.

[क] कच्च्या मालाची उपलब्धता व त्याचे वितरण, जकात करासंबंधातील प्रश्न व आजारी घटकांचे पुनर्वसन याबाबत लक्ष देणे.

[ड] औद्योगिक संबंधाबाबत आढावा घेणे व जेथे नेहमी प्रश्न उपस्थित होतो तेथे योग्य ती कारवाई करणे.

[ई] सहकारी औद्योगिक [illegible]

३. परिणामकारक कार्य करण्याकरिता जिल्हा उद्योग मित्राने खालील मार्गदर्शक तत्वांचा अवलंब करावा :-

[१] महिन्यातून एकदा पूर्व नियोजित दिवशी जिल्हा उद्योग मित्राची बैठक होईल. सदर बैठक साधारणत: पुढे ढकलू नये. जर अध्यक्ष बैठकीला हजर राहू शकले नाहीत तर उपाध्यक्षांनी अगर ज्येष्ठ सभासदांनी बैठक घ्यावी.

[२] प्रलंबित प्रकरणे, विलंब झालेल्या व्यक्तिगत प्रकरणांचा आढावा घेणे या [illegible] कामांच्या बाबींबाबतची टिप्पणी सभासदांना पाठविण्याची आवश्यकता नाही. परंतु विहित कालावधीत प्रकरणे निकालात न निघाली त्यांची संख्या व त्याची कारणे देण्याबाबतची माहिती संबंधित सभासदांना देण्यात यावी. इतर बाबींवर सुध्दा चर्चा करण्यात यावी व चर्चेस मदत व्हावी म्हणून सदस्य सचिवांनी त्या विषयावरील टिप्पण्या सभासदांना उपलब्ध करुन द्याव्यात.

[३] जिल्हा उद्योग मित्राची बैठक कोणत्या दिवशी होणार आहे त्यासंबंधीची सूचना उद्योग सहसंचालक [जि.उ.कें.] व संबंधित महामंडळाच्या मुख्य कार्यकारी अधिका-यांना देण्यात याव्यात. उद्योग संचालनालयातील ज्येष्ठ अधिकारी व महामंडळातील ज्येष्ठ अधिकारी सदर बैठकीचा दिवस लक्षात घेतील व त्यांच्या दौ-यात बैठकीस उपस्थित राहण्याचा प्रयत्न करतील.

[४] सदस्य सचिव या मासिक बैठकीचे प्रतिवृत्त दोन अगर तीन दिवसात सर्वांना देतील. सदर प्रतिवृत्त थोडक्यात असेल व कारवाई कोणी करावयाची हे थोडक्यात दर्शविले जाईल.

४. वरील मार्गदर्शक तत्वे जिल्हा उद्योग मित्राचे कार्य करण्याकरिता दर्शनिक असून परिपूर्ण नाहीत. जिल्हा उद्योग मित्राचे कार्य कशाप्रकारे व्हावे याची गरज दर्शविणे हा मार्गदर्शक तत्वे विहित करण्यामागचा मुख्य उद्देश आहे. प्रश्न सोडविण्याची दृष्टी जिल्हा उद्योग मित्राने ठेवावी. औद्योगिक संघटनेच्या पदाधिका-यांबरोबरच्या बैठकी-नंतर जर जिल्हा उद्योग मित्राची बैठक भरली तर वरील दृष्टीकोन साध्य होईल. मागील परिच्छेदात नमूद केलेल्या हेतूच्या साध्यात व दृष्टीकोनात कार्य चालविण्याकरिता योग्य ती पध्दत जिल्हा उद्योग मित्राने अवलंबवावी.

५. जे प्रश्न जिल्हा पातळीवर सोडविता येणे शक्य नाही ते सदस्य सचिवांनी शासन निर्णय, उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग क्र. युडीएम-१०७९/[२१५८]/उ.१४ दिनांक १ मार्च १९८४ [प्रत सोबत जोडली आहे] नुसार स्थापन झालेल्या राज्य पातळीवरील उद्योग मित्र समितीस सादर करावेत.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

जे. जी. कांगा,
सचिव [उद्योग]
उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग.

प्रति :

राज्यपालांचे सचिव,
मुख्यमंत्र्यांचे सचिव,
सर्व मंत्री व राज्यमंत्री यांचे स्वीय सहाय्यक,
मुख्य सचिव, सामान्य प्रशासन विभाग,
सर्व मंत्रालयीन विभाग,
विकास आयुक्त [उद्योग], उद्योग संचालनालय, मुंबई,
महालेखापाल, महाराष्ट्र-१, मुंबई,
महालेखापाल, महाराष्ट्र-२, नागपूर,
अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई,
निवासी लेखा परीक्षा अधिकारी, मुंबई,
संचालक, माहिती व जनसंपर्क संचालनालय, मुंबई,